

ประเด็นกลยุทธ์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) ในจังหวัดขอนแก่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาสุขภาพ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2539

ISBN 974-633-684-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE STRATEGIC ISSUES AFFECTING THE ACHIEVEMENT OF
MISSION OF DISTRICT HEALTH COORDINATING COMMITTEE
(DHCC) IN KHONKAEN**

Miss Duangporn Hengboonyaphan

ศูนย์วิทยทรัพยากร

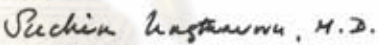
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Science
Health Development Program
Graduate School
Chulalongkorn University
1996
ISBN 974-633-684-3

Thesis Title The strategic issues affecting the achievement of mission of District Health Coordinating Committee (DHCC) in Khonkaen
By Duangporn Hengboonyaphan
Faculty Medicine
Thesis advisor Assistant Professor Chanvit Koteeranuluk
Thesis co-advisor Assistant Professor Kamjorn Tatiyakavee
Mr.Jaran Jukavalchaisri BSc., M.P.H

Accepted by the Graduate School, Chulalongkorn University in partial fulfilment of the requirement for the Master's Degree/

.....Dean of Graduate School
(Associate Professor Santi Thoongsuwan, Ph.D)

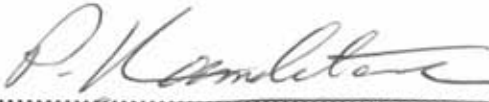
Thesis committee

.....Chairman
(Professor Suchin Ungthavorn, M.D.)

.....Thesis advisor
(Assistant Professor Chanvit Koteeranuluk, M.D.)

.....Thesis co-advisor
(Assistant Professor Kamjorn Tatiyakavee, M.D.)

.....Member
(Professor Chitr Sitti-amorn, M.D., Ph.D.)

.....Member
(Professor Pirom Kamolratanakul, M.D., Ph.D.)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ดวงพร เสงบุญพันธ์ : ประเด็นกลยุทธ์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขอำเภอ (คปสอ.) ในจังหวัดขอนแก่น (THE STRATEGIC ISSUES AFFECTING THE ACHIEVEMENT OF MISSION OF DISTRICT HEALTH COORDINATING COMMITTEE (DHCC) IN KHONKAEN) อ.ที่ปรึกษา รศ.นพ.ชาญวิทย์ โคธีรานุรักษ์ อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.นพ.กัจจกร ตติภวิ, นายจรูญ จักรवालศรี, 89 หน้า ISBN 974-633-684-3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงบทบาทในปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังจะเป็นในอนาคตของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขอำเภอ (คปสอ.) เพื่อเสนอแนะประเด็นกลยุทธ์ซึ่งอาจจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของ คปสอ. ได้ การศึกษาครั้งนี้ได้เลือกทำการศึกษา คปสอ. ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งกิจกรรมในปัจจุบันไม่ค่อยจะเห็นภาพการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีกิจกรรมที่สำคัญที่ยังไม่ได้ทำ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นกลยุทธ์ซึ่งจะมีผลกระทบต่อภารกิจของ คปสอ., เพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของ คปสอ., เพื่อศึกษาถึงประเด็นที่ทำให้ คปสอ. คงอยู่ได้ และเพื่อหาบทบาทในปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังในอนาคตของ คปสอ.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้เดลฟายเทคนิค เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม โดยจะมีผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบแบบสอบถาม 3 รอบ ซึ่งการศึกษานี้มีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 44 คน จากส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ ผู้บริหารและนักวิชาการที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ คปสอ. ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 9 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน 17 คน และสาธารณสุขอำเภอ 19 คน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า บทบาทของ คปสอ.เป็นที่ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญและ คปสอ.ก็รับภาระกิจที่มอบหมายจากกระทรวงสาธารณสุขมาดำเนินการ ถึงแม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และกิจกรรมบางอย่างเพื่อความเหมาะสมเช่น อัตราส่วนของกรรมการ เป็นต้น การที่ภาระกิจของ คปสอ. ได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญเป็นจุดแข็งของ คปสอ. เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารในระดับอำเภอและจังหวัดที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของ คปสอ. ทั้งสิ้น ในขณะที่เดียวกันไม่มีเอกสารยืนยันได้ว่า คปสอ. ได้รับการมอบอำนาจในการตัดสินใจอย่างเป็นทางการ แต่ในทางปฏิบัติสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้มอบอำนาจอย่างไม่เป็นทางการให้ คปสอ. ไปดำเนินการ ซึ่งอาจจะเป็นจุดอ่อนของ คปสอ. ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษายังพบว่าประเด็นที่อาจจะมีการดำเนินการของ คปสอ. 3 ประการ : ประการแรก ก็คือการสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างโรงพยาบาลชุมชนกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอโดยการบริหารงบประมาณบางส่วนร่วมกัน ประการที่สอง ก็คือ การประเมินผลการดำเนินงานของ คปสอ. ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปีเพื่อสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขปรับปรุงร่วมกัน และประการสุดท้าย ก็คือ การให้ คปสอ. มีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรในระดับอำเภอ เนื่องจาก คปสอ.ทราบถึงสถานะภาพของปัญหาสาธารณสุขและข้อจำกัดของหน่วยงานสาธารณสุขในระดับอำเภออย่างดี

นอกจากนี้ การศึกษายังชี้ให้เห็นว่าสมาชิกของ คปสอ. (ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนและสาธารณสุขอำเภอ) และผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องของอำนาจของ คปสอ. สมาชิกของ คปสอ. มีความเห็นว่า คปสอ. ควรได้รับมอบอำนาจมากขึ้น ซึ่งเป็นข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกับแนวโน้มของสังคมในปัจจุบันที่จะกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น ดังนั้นอาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ คปสอ. เพื่อรองรับการกระจายอำนาจจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและกระทรวงสาธารณสุขต่อไปในอนาคต

ภาควิชา.....
สาขาวิชา.....พัฒนาสุขภาพ
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C445678 : MAJOR HEALTH DEVELOPMENT PROGRAMME
KEY WORD: STRATEGIC ISSUE/ACHIEVEMENT/MISSION/COORDINATING/COMMITTEE

DUANGPORN HENGBOONYAPHAN : THE STRATEGIC ISSUES AFFECTING THE ACHIEVEMENT OF MISSION OF DISTRICT HEALTH COORDINATING COMMITTEE (DHCC) IN KHONKAEN. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. CHANVIT KOTEERANURUK, M.D., THESIS CO-ADVISOR ASSIST. PROF. KAMJORN TATIYAKAVEE, M.D.89 PP.ISBN 974-633-684-3

The purpose of this study was to study the present and the prospective roles of DHCC in order to suggest the strategic issues which could increase the efficiency of DHCCs. The rationale was based on the activities of DHCCs in Khonkaen. However, it was not so illustrative because some essential activities have not been organized. The four main objectives of this study were; To identify the strategic issues affecting the mission of DHCCs; To identify the strengthen and weakness of DHCC; To identify elements which maintain the existing DHCCs, and To clarify the present role and future perspectives of DHCC.

This study was a qualitative study. The Delphi technique was adopted. The tool for this study were the three round questionnaires. The questionnaires were answered by the 44 experts(9 experts from the Provincial Health Office, 17 directors of Community Hospital and 19 chiefs of District Health Office).

The result of the study indicated that, the present roles of DHCCs was accepted. The DHCCs absorbed mission assigned by the MOPH, though some DHCCs have readjusted some procedures such as the ratio of members in the committee. The recognition of the DHCCs' mission by the district administrators, persons influent the feasibility of DHCCs' performance, was considered as the strength of DHCCs. There is no paper mentioned that DHCCs were given authority to make decision, however, practically, the Provincial Health Office(PHO)often pass unofficial authority to DHCCs which may be a weak point of DHCCs in Khonkaen.

This study also found 3 issues which may affect the mission of DHCCs. The first issues was the supporting each other between District Health Office(DHO)and Community Hospital(CH)through budget management. The second issue was to evaluation the performance of DHCCs which must be done continuously in order to find out the obstacles and then to suggest possible actions for an improvement. The last issue was to get DHCC involved whenever resources allocation took place, because the DHCCs knew the limitation of DHO and other health services section at district level.

In additional, the result of the study showed that DHCCs and PHO tended to have different perception about the authority of DHCC. Most of DHCCs' members thought that the authority of DHCC should increased. The perception coincides with the current trend toward decentralization whereby more authority and autonomy should be given to organizations at peripheral level. However, a well planning is required to strengthen the capacity of DHCC in order for it to be decentralized from the PHO and Ministry of Public Health in the future.

ภาควิชา.....
สาขาวิชา HEALTH DEVELOPMENT.....
ปีการศึกษา 1996.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ACKNOWLEDGMENT

As an investigator, I would like to acknowledge with sincere appreciation to Assistant Professor Chanvit Kootheeranurak and all the lecturers who provide me with sufficient knowledge. Most of all I must thank to Professor Chitr Sithi-amorn and Professor Pirom Kamolratanakul for his unlimited patience with me.

The study will not be possible without thoughtful visions and experiences of those who participated in answering the questionnaire, and great facilitation of Dr. Khonthong Sukatiphan.

I also would like to express my thanks to Mr. Sutin Chanabon and Miss Siripak Sittikongsak for helping me in data collection. Most of all I owe my thank to the typing skill and moral support of all my fellows in the Health Systems Research Institute.

The suggestion in English translation of Miss Tipaporn Kanjanarach is deeply appreciated.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONTENT

	Page
Abstract (Thai)	iv
Abstract (English)	v
Acknowledgment	vi
List of tables	ix
Chapter	
I INTRODUCTION.....	1
Background and rationale.....	4
II LITERATURE REVIEW.....	9
Concept of committees.....	9
1. The nature of committees.....	9
2. The use of committee in different organizations..	12
3. Reasons for using committees.....	13
4. Disadvantages of committees.....	16
5. The plural executive and the board of directors....	18
6. Plural versus Individual Executive.....	21
7. Misuse of committees.....	21
8. Successful operation of committees.....	23
District Health Coordinating Committee.....	25
Related studies.....	27
III RESEARCH DESIGN.....	29
Research design.....	29
Research questions.....	29
Research objectives.....	29
Conceptual framework.....	30
Assumption.....	31
Limitation and obstacles.....	31
Expected benefit of study.....	31
IV RESEARCH METHODOLOGY.....	32

Population and sampling.....	32
Instrument.....	32
Data collection.....	34
Data analysis.....	34
V RESULT OF THE STUDY.....	36
VI DISCUSSION.....	56
Conclusion.....	56
Recommendation.....	58
References.....	59
Appendix.....	61
Vitae.....	89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIST OF TABLE

Table		Page
1	Demographic data.....	37
2	Present situation of the existing DHCCs according to the experts' opinion.....	38
3	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Mission of DHCC).....	43
4	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Organization).....	43
5	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Information system).....	44
6	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Planning).....	45
7	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Co-ordination).....	46
8	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Following up, supervising, monitoring and evaluating).....	46
9	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Roles of Provincial Health Office in supporting DHCCs).....	47
10	Opinion of the experts towards the feasibility of DHCC (Authority of DHCCs).....	47
11	The comparative of the experts' opinion towards present situation of DHCCs and its prospective feasibility.....	51

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย